

בס"ד. שיחת ש"פ ראה, מבה"ח אלול, ה'תש"כ.

בלתי מוגה

א. פרשת¹ ראה קורין לעולם בשייכות לחודש אלול — בשבת
מברכים חודש אלול, או בראש חודש אלול.

וע"פ פתגם רבינו הזקן — ששמענו כמ"פ² שחזר עליו כ"ק מו"ח
אדמו"ר — שצריכים "לחיות עם הזמן", עם פרשת השבוע, הרי מובן
במכ"ש, שפרשה בתורה שקורין בפני כל עם ועדה תמיד באותו זמן, הרי
היא קשורה עם זמן זה.

ובנדו"ד — שפרשת ראה קשורה עם ענינו של חודש אלול.

ב. חודש אלול הוא החודש שבו עורכים חשבון-נפש על השנה
שעברה, ועי"ז זוכים לכתובה וחתימה טובה לשנה הבאה. ונמצא, שחודש
אלול הוא החודש המקשר את השנה שעברה עם השנה הבאה.

ושני הענינים נלמדים זה מזה: כשם שבנוגע לשנה הבאה, הנה ע"י
העבודה דחודש אלול זוכים לקבל טוב גמור בגשמיות וברוחניות — הנה
גם בנוגע לשנה שעברה פועלת העבודה דחודש אלול שנעשה כולו טוב.
והענין בזה:

גם בנוגע לשנה שעברה, שזהו ענין של "עבר", שלכאורה הרי זה
כבר דבר אבוד — הנה בכח התשובה נעשים בעה"ב גם על העבר.
וזוהי מעלת בעלי תשובה לגבי צדיקים גמורים³ — שצדיקים
גמורים הם בעה"ב רק על ההוה והעתיד, ואילו ע"י עבודת התשובה
נעשים בעה"ב גם על העבר.

והבעלות על העבר היא באופן שנעשה כולו טוב, והיינו, שלא זו
בלבד שמבטלים את הרע, "וסר עונך וחתאתך תכופר"⁴, אלא יתירה מזה
— שעושים ממנו טוב, כמארז"ל⁵ "זדונות נעשו לו כזכיות".

ולא עוד אלא שה"זכיות" שנעשים ע"י עבודת התשובה הם
במדרגה היותר נעלית:

(3) ראה ברכות לד, ב. רמב"ם הל' תשובה
פ"ז ה"ד.

(4) ישעי' ו, ז.

(5) יומא פו, ב.

(1) בהתחלת שיחה זו תיקן כ"ק אדמו"ר
שליט"א כמה תיקונים (המו"ז).

(2) ראה — לדוגמא — סה"ש תש"ב ע'

29 ואילך (נעתק ב"היום יום" ב חשון).

ב"זכיות" יש כמה מדריגות: יש "זכיות" שהם באופן ד"מצות אנשים מלומדה" בלבד. ויש גם "זכיות" במדריגה תחתונה יותר — כפי שמביא רבינו הזקן בהלכות תלמוד תורה⁷ שיכול להיות קיום התומ"צ באופן שעי"ז "מוסיף כח בקליפות לפי שעה", ומ"מ, הרי הם "זכיות". אמנם, ה"זכיות" שנעשים ע"י התשובה — כיון שנעשים ע"י תשובה מאהבה,

— כדאיתא בגמרא⁸ שבשביל הפיכת זדונות לזכיות לא מספיק תשובה מיראה, אלא יש צורך בתשובה מאהבה דוקא,

וכפי שמבאר רבינו הזקן בתניא⁹ "שהיא תשובה מאהבה מעומקא דלבא [שהו"ע העבודה שמצד פנימיות הלב, ובפנימיות הלב גופא — הפנימיות של ב' המדריגות, כמבואר בלקו"ת¹⁰] באהבה רבה וחשיקה וכו'", ש"על תשובה מאהבה רבה זו אמרו שזדונות נעשו לו כזכיות הואיל ועל ידי זה בא לאהבה רבה זו" —

הרי מובן שהם במדריגה נעלית ביותר, למעלה גם מה"זכיות" של צדיקים גמורים שעבודתם היא ע"פ טעם ודעת.

וזוהי מעלת חודש אלול, שבכל יום שבו, בכחו של יהודי לפעול שיהי' אצלו תכלית הטוב גם בנוגע להעבר, לא רק בחודש אלול עצמו, אלא גם בכל השנה שעברה, וגם בכל השנים הקודמות מיום היותו לאיש. ומזה מובן גודל היוקר והעילוי שבכל יום מימי חודש אלול.

ג. וזוהי גם השייכות דפרשת ראה לחודש אלול:

"ראה גו'" — פירושו — שדורשים מכל אחד מישראל שיהי' אצלו ענין הראי' באלקות.

ולכאורה אינו מובן: כיצד יכולים לדרוש מכאו"א מישראל דרגא נעלית כזו?

יכולים לדרוש ענין של הודאה, היינו, שאע"פ שאין לו הכרה והבנה כו', מ"מ, הרי הוא מודה על זה, בידעו שהלה הוא למעלה ממנו; וכמו"כ יכולים לדרוש מדריגה נעלית יותר — שמיעה והשגה. אבל, גם כאשר משיג את הדבר, יתכן שעדיין אין זה נרגש בלב, ומכ"ש שאינו

(6) ישעי' כט, יג. וראה תניא פל"ט (נג), (8) פ"ז.
(ב). ובכ"מ.
(9) תצא לו, א.
(7) פ"ד ה"ג.

באופן של ראי', שהיא ההתאמתות היותר חזקה¹⁰, שלכן אמרו רז"ל¹¹ "אינה דומה שמיעה לראי'". וא"כ, כיצד יכולים לדרוש מכאו"א מישראל ענין של ראי' ברוחניות, ובפרט באלקות?

אך הענין הוא — שפרשה זו קורין ב(שייכות ל)חודש אלול:

חודש אלול הוא מארבעים יום האחרונים שעליהם אמרו¹² "מה הראשונים ברצון אף אחרונים ברצון", שאז הוא גילוי רצון העליון. ומצד גילוי רצון העליון מתעורר גם רצון הפנימי שבנפש, ובאופן שחודר גם בהגוף הגשמי.

וזהו גם ענין תקיעת שופר שבחודש אלול (שהוא בדוגמת ענין תק"ש דראש השנה¹³) "כדי להזהיר ישראל שיעשו תשובה שנאמר¹⁴ אם יתקע שופר בעיר ועם לא יחרדו"¹⁵ — שאפילו אלו שהם בבחינת "עם" מלשון (גחלים) עוממות (כמ"ש בשער היחוד והאמונה¹⁶), היינו, שניצוץ היהדות ("דער אידישער פונק") שנמצא בתוכם אינו מאיר ומחמם, הוא בקושי ("קאָם קאָם") עומם, הנה גם אצלם נעשה ענין של חרדה מצד הגילוי שבחודש אלול.

ואע"פ שהגילוי הוא למעלה ממדריגתם, הרי זה פועל חרדה גם בגופם הגשמי — ע"ד מ"ש¹⁷ "והאנשים אשר היו עמי לא ראו את המראה אבל חרדה גדולה נפלה עליהם ויברחו גו'", ופירשו חז"ל¹⁸ "אע"ג דאינהו לא חזו מזלייהו חזו", דהיינו, שאף שהגילוי הוא מבחי' המזל שלמעלה מגופם, מ"מ, אין זה כמו ה"בת-קול" שנשמע אצל הנשמה, ולפעמים אינו מאיר בהגוף כלל, אלא מצד זה ש"מזלייהו חזו" נפלה עליהם חרדה גדולה גם בגופם הגשמי, שלכן "ויברחו גו'".

ונמצא, שמצד הגילויים שבחודש אלול בכחו של יהודי לפעול זיכון גם בגופו הגשמי, כך, שאפילו לעיני בשר יוכלו לראות שגופו נזדכך. ומצד זיכון הגוף יכול להיות אצלו הענין ד"ראה" — ראית אלקות בעין בשר הגשמי.

ד. וזהו "ראה אנכי נותן לפניכם היום ברכה וקללה"¹⁹:

10) ראה גם לעיל ע' 279.	16) רפ"ז.
11) מכילתא יתרו יט, ט.	17) דניאל יו"ד, ז.
12) פרש"י תשא לג, יא. עקב ט, יח. ועוד.	18) מגילה ג, א. וש"נ.
13) ראה גם תו"מ ח"ב ע' 227.	19) ראה גם שיחת ש"פ ראה, מבה"ח
14) עמוס ג, ו.	אלול דאשתקד ס"ב ואילך (תו"מ חכ"ו ע' 212 ואילך). וש"נ.
15) טואו"ח ר"ס תקפא.	

הענין ד"ברכה וקללה" — קאי על כללות העבודה דחודש אלול, שנחלקת לב' ענינים: (א) ברכה — העבודה ד"ועשה טוב" בנוגע לשנה הבאה, (ב) קללה — העבודה ד"סור מרע" בנוגע לתיקון שנה שעברה. ומדייק בכתוב "ברכה וקללה", בוא"ו המוסיף (לא כפשוטו, וא"ו המחלק, אלא וא"ו המוסיף, הוספה על ענין הברכה) — שכשם שהעבודה בנוגע לשנה הבאה ("ברכה") פועלת שיהי' כולו טוב, כך גם העבודה בנוגע לשנה שעברה ("קללה") פועלת שיהי' כולו טוב, כנ"ל ש"זדונות נעשו לו כזכיות", "זכיות" בדוגא היותר נעלית.

ועז"נ "ראה אנכי נותן לפניכם היום ברכה וקללה" — שמצד הגילוי ("ראה") ד"אנכי מי שאנכי" שמתגלה בכל אחד מישראל, הרי הוא פועל הענין ד"היום", לשון אור וגילוי, היינו, שיאירו אצלו ב' הקוין ד"ברכה וקללה", שכל הענינים, גם העבר, נעשים טוב גמור, ועי"ז הרי הוא זוכה לכתיבה וחתימה טובה, בגשמיות וברוחניות גם יחד.

* * *

ה. לאחר סיום הענין ד"ראה אנכי נותן וגו'" — נאמר בהמשך הפרשה²⁰: "אלה החוקים והמשפטים אשר תשמרון לעשות בארץ גו'", "אבד תאבדון את כל המקומות אשר עבדו שם הגוים אשר אתם יורשים אותם את אלהיהם על ההרים הרמים ועל הגבעות ותחת כל עץ רענן", שזהו הציווי הראשון מיד בהכניסה לארץ, שלכל לראש — "אבד תאבדון וגו'".

וצריך להבין:

התורה היא נצחית²¹, בכל מקום ובכל זמן, גם בזמן הגלות, וגם עתה, בסוף זמן הגלות. וכמו כן גם הסדר בתורה, שגם הוא תורה²² — נצחי הוא בכל זמן ובכל מקום.

ולכאורה: הציווי "אבד תאבדון גו'" שייך רק בארץ ישראל, ורק בזמן שיד ישראל תקיפה. ואפילו בנוגע לע"ז של ישראל — הרי מצינו בגמרא²³ שהחלישו לגמרי את היצה"ר של ע"ז. ואף שמצד האפשרות לגרות את היצה"ר יכולה להיות מציאות ד"שרש פורה ראש ולענה"²⁴

(23) ראה יומא סט, ב ובחדא"ג מהרש"א

שם.

(24) נצבים כט, יז.

(20) יב, א ואילך.

(21) תניא רפי"ז. ובכ"מ.

(22) ראה של"ה חלק תושבע"פ, כלל

לשונות בתחלתו (תב, ב).

של ע"ז — עדיין אינו מובן: מדוע הציווי "אבד תאבדון" צריך להיות ציווי ראשון בתורה הנצחית?!

ו. ויובן בהקדם תורת הבעש"ט²⁵:

"כי לא מחשבותי מחשבותיכם ולא דרכיכם דרכי²⁶, פירוש, כי כאשר האדם מפריד את עצמו מהשי"ת, מיד הוא עובד עבודה זרה, ולא יש דבר ממוצע, וזהו וסרתם ועבדתם" ("וסרתם ועבדתם אלהים אחרים"²⁷ — "תיכף כשסרתם מאת ה', מיד ועבדתם אלהים אחרים"²⁸).

כלומר: "כי לא מחשבותי מחשבותיכם" — כאשר האדם חושב מחשבה שאינה אלקות, אזי "לא דרכיכם דרכי" — כיון שסר מדרך ה' ועובד אלהים אחרים.

והביאור בזה — כמבואר בספר מאור עינים²⁹ בפירוש תורת הבעש"ט על הפסוק "וסרתם ועבדתם אלהים אחרים", "תיכף כשסרתם מאת ה', מיד ועבדתם אלהים אחרים" — לפי ש"עיקר הדעת לידע שכל כחותיו וחיותו הוא הבורא ב"ה שהוא תקיף ובעל היכולת ובעל הכחות כולם³⁰, והוא יתברך מנענע כל הכחות שלו, ותיכף כשסר מדעת זה נעשה עובד אלהים אחרים, כחות אחרים זולת הבורא ב"ה, שאין לו דעת זה שכל הכחות שלו הוא הבורא ב"ה".

כלומר: לא זו בלבד שהקב"ה הוא בורא העולם ומנהיגו, היינו, שיש עוד מציאות של כחות בעולם, והוא בעה"ב עליהם, אלא, מלבדו ית' אין מציאות של כחות כלל, כי הוא ית' בעל הכחות כולם, וכל הכחות שבעולם הם כגרון ביד החוצב. ולכן, כאשר חושבים שיש מציאות של כחות זולתו ית', הרי זה ענין של עבודה זרה — "ועבדתם אלהים אחרים".

וכמ"ש הרמב"ם³¹ ששרש הענין דע"ז הוא — לא כפירה באלקות לגמרי, אלא — המחשבה ש"הואיל והאלקים ברא כוכבים אלו וגלגלים להנהיג את העולם .. ראויין הם לשבחם ולפארם ולחלוק להם כבוד, וזהו רצון הא-ל ברוך הוא .. כמו שהמלך רוצה לכבד העומדים לפניו". הוא אמנם מודה שהקב"ה הוא בעה"ב על השרים שלמעלה,

29 ר"פ שמות.

30 כמ"ש בשו"ע (או"ח ס"ה) בפירוש

הכוונה דשם "אלקים".

31 ריש הל' ע"ז.

25 צוואת הריב"ש סע"ד.

26 ישע"י נה, ח.

27 עקב יא, טז.

28 מאור עינים דלקמן.

כוכבים וגלגלים, וכל חוקי הטבע, אבל, הוא סבור שיש להם כח בעצמם, וכמו שר שנתמנה ע"י המלך, שאף שכחו הוא מצד המלך, הרי הוא בעל בחירה ועושה כרצונו, ולפעמים — גם שלא כפי רצון המלך.

וזהו שרש הענין דע"ז, שממנו משתלשל הענין דע"ז היותר תחתון — כפירה באלקות לגמרי.

לדכאורה, כיצד יתכן מציאות של ע"ז באופן של כפירה לגמרי, הרי כתיב³² "מי לא יראך מלך הגוים"?! — אלא ההתחלה היא מהשיטה שעזב ה' את הארץ בידי כוכבים ומזלות, כיון ש"רם על כל גוים ה'"³³, ומצד גדלותו ורוממותו אינו מתעסק עם כל הפרטים והענינים הקטנים; ומזה באים אח"כ לכפירה לגמרי.

וזהו "וסרתם ועבדתם אלהים אחרים" — שכיון שנמצאים בגוף ונפש הבהמית ומסובבים בעניני העולם, הנה "תיכף כשסרתם מאת ה' מיד ועבדתם אלהים אחרים", כי, כאשר מסיח דעת לרגע מאלקות, אזי מתחיל להיות מונח אצלו ענין הטבע ועניני העולם, שיש בהם כח כו', ועד להענין ד"טבע" מלשון "טובעו בים סוף"³⁴, שהניצוץ אלקי שבעניני העולם הוא באופן של טביעה ("פאָרטרונקען") והעלם, שלא ניכר כלל האלקות שבעולם, ועד לכפירה לגמרי.

ז. וזהו הטעם שהציווי הראשון הוא "אבד תאבדון" — כיון שמזה באים לכללות העבודה דתומ"צ:

ענין המצוות הוא — שלוקחים דבר גשמי ועושים ממנו כלי לאלקות.

וכדי שדבר גשמי יוכל להיות כלי לאלקות — הנה לכל לראש צריך להיות "אבד תאבדון", לאבד את כללות ענין הע"ז, ולא רק הע"ז עצמה, אלא גם "את כל המקומות גו'", היינו, שלא תהי' נתינת מקום כלל לענין של ע"ז, והיינו, ע"י ההכרה ש"אין עוד מלבדו"³⁵.

— שאלו פעם אצל הבעש"ט³⁶: מהו החידוש שלו, הרי גם לפניו היו יהודים שומרי תומ"צ, צדיקים וכו', ומה חידש בדרכו המיוחדת? והשיב: יש שני דרכים כיצד להתמודד עם גנב. דרך אחת היא — לצעוק

(35) ואתחנן ד, לה.

(36) ראה כתר שם טוב בהוספות ששצ"ו. וש"נ. וראה גם תו"מ חט"ז ע' 234 ואילך.

(32) ירמי' יו"ד, ז.

(33) תהלים קיג, ד.

(34) בשלח טו, ד.

כנגדו, ואז הוא נבהל ובורח, אבל עדיין יכול הוא לנסות שוב, ולחשוב שבפעם השני' יצליח. אבל ישנה דרך נוספת — שזוהי דרכו של הבעש"ט — לתפוס את הגנב ולפעול עליו להשתנות ולהיות איש ישר, ואז אין לחשוש שינסה לגנוב שוב. —

ועי"ז — "אתם יורשים אותם":

ובהקדים — ש"ירושה" הו"ע השייך לכל, שהרי אפילו קטן יורש, וגם גדול שמתנהג כמו קטן, הנה להיותו "בן", הרי הוא יורש.

וזוהו "אשר אתם יורשים אותם" — שע"י העבודה דבירור הניצוצות דתהו שבדברים הגשמיים, יורשים את האורות דתהו³⁷, ובאופן של התיישבות — "וירשתה וישבת בה"³⁸, ונעשים בעה"ב על כל עניני העולם, שיהי' ניכר בהם אלקות — "אין עוד מלבדו".

וענין זה קורין בר"ח אלול או בשבת מברכים חודש אלול, חודש חשבון-הנפש על כל השנה — כיון שאחת העבודות הכלליות והעיקריות היא העבודה ד"אבד תאבדון גו'", עי"ז שמחדירים את ההרגש ש"אין עוד מלבדו", שזוהו יסוד כל התורה והמצוות.

* * *

ח. צוה לנגן ואמר מאמר ד"ה אחרי הוי' אלקיכם תלכו וגו'.

* * *

ט. דובר לעיל (ס"ג) אודות הגילוי דחודש אלול שפועל ענין של חרדה ("ועם לא יחרדו"), שעם היותו למעלה מהגוף, הרי הוא פועל גם על הגוף הגשמי, וכמו הגילוי ד"מזליהו חזו", שע"י נעשה ענין של חרדה בהגוף הגשמי.

ובכללות — הרי זה גילוי מבחי' הסובב³⁹.

ומצד גילוי זה נעשה גם ענין התשובה — כי, מצד בחי' הסובב אין הגבלות, ולכן יכולים לפעול שגם הרע יתהפך לטוב⁴⁰.

[גם ענין זה הוא חידוש של פנימיות התורה, שהרי ע"פ נגלה דתורה, ענין התשובה הוא "שיעזוב החוטא חטאו .. ויגמור בלבו שלא יעשה עוד" (כמ"ש הרמב"ם⁴¹), דהיינו, הסרת הרע בלבד; אבל ע"פ

37) ראה סה"מ תר"ל ע' פח. תרנ"ד ע' ל. 40) ראה לקו"ת פינחס עה, ג. ראה לג, ב. תש"ב ע' 40. ועוד. ובכ"מ.

38) ר"פ תבוא. 41) הל' תשובה פ"ב ה"ב.

39) חסר קצת (החז"ל).

פנימיות התורה ענין התשובה הוא גם הפיכת הרע לטוב. ומרומז גם בנגלה דתורה — בדברי הגמרא⁵ ש"זדונות נעשו לו כזכיות".
ועפ"ז מובן החילוק שבין התשובה דבני ישראל להתשובה דאומות העולם⁴²:

עצם ענין התשובה ישנו גם אצל אוה"ע, כפי שמצינו באנשי נינוה⁴³. אבל, פעולת התשובה דאוה"ע היא רק מכאן ולהבא, להסיר הגזירה כו'; ואילו אצל בני" פועלת התשובה גם על העבר, כאמור, ש"זדונות נעשו לו כזכיות".

וטעם הדבר — כיון שבנ"י שייכים לבחי' הסובב, ואוה"ע שייכים רק לבחי' הממלא, כמבואר בדרושי חג הפסח⁴⁴ שהאמונה של בני" היא בבחי' הסובב, ואילו האמונה של אוה"ע היא בבחי' הממלא, ולכן, רק אצל בני" ישנה פעולת התשובה גם בנוגע להעבר, שזהו מצד בחי' הסובב, שע"ז הנה גם הרע נהפך לטוב.

וכאמור, אף שזהו גילוי נעלה ביותר, הרי זה חודר ופועל גם בגוף הגשמי.

י. ענין זה (שגם ענין שלמעלה מהגוף חודר ופועל בהגוף) קשור גם עם המדובר לעיל⁴⁵ בענין ברכת המזון — "שכתבתי להם בתורה ואכלת ושבעת וברכת את ה' אלקיך"⁴⁶, והם מדקדקים על עצמם עד כזית ועד כביצה⁴⁷:

כיון שבתורה נאמר "ואכלת ושבעת וברכת", הרי לא יתכן שבנ"י יעשו היפך התורה, ח"ו, לברך גם כאשר לא שבעו עדיין.
ועכצ"ל, שמצד העבודה ד"מדקדקים על עצמם", פועלת הנשמה שגם הגוף יהי' שבע מאכילת כזית וכביצה.

מצד הנשמה — מספיק גם כזית וכביצה בשביל שביעה, וא"כ, צועקת הנשמה שכיון שנהנתה מעולמו של הקב"ה, רצונה לברך לא רק לפני האכילה אלא גם לאחר'י. ואע"פ שהגוף צועק שמצד טבעו אינו שבע עדיין, מ"מ, פועלת הנשמה שגם הגוף יהי' שבע.

יא. וגם בענין זה יש חילוק בין נגלה דתורה לפנימיות התורה:

42) ראה ספר הערכים חב"ד (כרך ב) ערך אוה"ע סי"ז סק"ט (ע' שטט ואילך). וש"נ.
43) יונה ג, ה ואילך.
44) סידור (עם דא"ח) שער חהמ"צ בתחלתו (רפד, ג).
45) שיחת ש"פ עקב, כ"ף מנחם-אב ס"ב (לעיל ע' 270).
46) עקב ח, יו"ד.
47) ברכות כ, ב.

ע"פ נגלה דתורה — ברכת המזון לאחרי אכילת כזית או כביצה אינה מן התורה, אלא רק מדרבנן, כפס"ד השו"ע⁴⁸.

אמנם, בזהר פ' תרומה⁴⁹ איתא: "אפילו לא ייכול בר נש אלא כזית, ורעותי איהו עלי, וישוי לי לההוא מיכלא עקרא דמיכלי, שבעא אקרי", כך, שהחיוב דברכת המזון הוא מן התורה.

והרי "אלו ואלו דברי אלקים חיים"⁵⁰, אלא, שבנוגע להלכה, ידוע מ"ש רבינו הזקן⁵¹ ש"כל דבר שבעלי הקבלה והזוהר חולקים עם הגמרא או הפוסקים הנמשכים אחר הגמרא, הלך אחר הגמרא או הפוסקים הנמשכים אחריו, ומ"מ, אם בעלי הקבלה מחמירים יש להחמיר ג"כ, אבל אין אנו יכולים לכופף את הצבור להחמיר כו".

והענין בזה:

התורה על הרוב תדבר⁵², והרי רוב בני אדם אינם אוחזים במדריגה כזו שיהי' אצלם אמיתית הענין ד"בכל דרכיך דעהו"⁵³, כך, שהנהגת הגוף באכילה ושת' תהי' כפי שהיא מצד הנשמה. אלא, כיון שהנשמה צועקת שאצלה גם כזית וכביצה הוא שיעור שביעה, קבעו רבנן שיש לוותר ("נאָכגעבן") להנשמה ולברך ברכת המזון;

אמנם, אלו שהנהגתם היא ע"פ פנימיות התורה (בעלי הקבלה), ואוחזים בעבודה ד"בכל דרכיך דעהו" לאמיתתה — אצלם פועלת הנשמה שגם הגוף הגשמי יהי' שבע מאכילת כזית וכביצה, והיינו, שלא נוגע הכמות, אלא יש צורך בשיעור שהוא כלי לברכת הוי' — שזהו כזית וכביצה, שענינם הוא אות יו"ד דשם הוי' ואות יו"ד דשם אדני⁵⁴. ובכל אופן, הנה תוכן כללות הענין ד"מדקדקים על עצמם עד כזית עד כביצה" הוא ע"ד ענין החרדה שע"י התקיעות דחודש אלול — שעניני הנשמה חודרים ופועלים גם בהגוף.

יב. כל האמור לעיל שייך לכללות העבודה דחודש אלול. וענינו של שבת מברכים חודש אלול הוא הנקודה הכוללת את כל הני"ל, ע"ד האות ב' ד"בראשית" שכוללת את כל התורה⁵⁵.

48) ראה שו"ע אדה"ז או"ח סקפ"ד ס"ב. 53) משלי ג, ו. וראה רמב"ם הל' דעות ספ"ג.

49) קנג, ריש ע"ב. וראה בהנסמן בנצו"ז בלקו"ת נשא כז, ריש ע"ד. 54) ראה זח"ג רמד, ב (ברע"מ). הובא שם.

50) עירובין יג, ב. וש"נ.

51) שו"ע או"ח סכ"ה סכ"ח.

52) ראה מו"נ ח"ג פל"ד. 55) דגל מחנה אפרים פ' בשלח (לג, ב) עה"פ (טו, כג) ויבואו מרתה.

וכן הוא גם ביום א' דר"ח אלול, שיש בו הנקודה הכוללת את כל חודש אלול.

ועפ"ז יש לבאר דבר פלא בנוגע להנהגות דחודש אלול:

כ"ק מו"ח אדמו"ר אומר⁵⁶ שביום ב' דר"ח אלול מתחילים לתקוע בשופר, וביום א' דר"ח אלול תוקעין להתלמד.

ולכאורה, מהו ענין התקיעה להתלמד ביום א' דר"ח אלול — דממה-נפשך: אם ענין התקיעות שייך ליום א' דר"ח, יש להתחיל לתקוע ביום א' דר"ח, ואם לאו, הרי בשביל סתם להתלמד יכולים להתחיל להתלמד כמה ימים לפני"ז?

אך הענין הוא — שביום א' דר"ח אלול ישנה הנקודה הכוללת את כל חודש אלול. וענין התקיעה להתלמד הוא — שאפילו כאשר לא אוחזים עדיין בענין התקיעות כראוי, שאינו יכול אפילו לתקוע בקול פשוט, מ"מ, תוקעין להתלמד, שענינו הוא, שגם הטעות הוא מכלל התיקון, כיון שהטעות מביא לידי תיקון, שילמד לתקוע כראוי⁵⁷.

* * *

יג. בתפלת מנחה מתחילים לקרוא: "שופטים ושוטרים תתן לך בכל שעריך וגו'"⁵⁷.

ואיתא בספרי מוסר⁵⁸ ובספרי חסידות⁵⁹, וכבר דובר על זה פעם במאמר⁶⁰, שהאדם צריך להעמיד "שופטים ושוטרים" בכל ה"שערים" שבגופו, בנוגע לאכילה ושתי', ראי', שמיעה, ריח ודיבור, שכל ענינים אלו יהיו באופן של "משפט צדק", ועי"ז — "צדק צדק תרדוף"⁶¹, צדק בנוגע לעצמו, וצדק בנוגע לעולם.

וענין זה צריך להיות באופן ד"תתן לך", ש"כל הנותן בעין יפה הוא נותן"⁶².

ועי"ז יקויים גם הענין ד"שופטים ושוטרים תתן לך בכל שעריך" כפשוטו — בארץ ישראל, שעתידה שתתפשט בכל הארצות, וירושלים

59) אוה"ת פ' שופטים ע' תתכב. סה"מ תרל"ג ח"ב ע' תסט.
60) ד"ה שופטים ושוטרים דש"פ שופטים, ד' אלול תשט"ז פ"ג (תו"מ ח"ז ע' 181).
61) שם, כ.
62) ראה ב"ב נג, רע"א. וש"נ.

56) "היום יום" ל מנ"א, ר"ח (אלול).
הדיעות בזה — ראה נו"כ הטושו"ע או"ח סתקפ"א. וראה גם לקו"ש חל"ד ע' 95 ואילך.
57) ר"פ שופטים.
58) ש"ך עה"ת ר"פ שופטים. שלה"ס פ' שופטים.
59) ראה ב"ב נג, רע"א. וש"נ.

תתפשט בכל ארץ ישראל⁶³, בגאולה השלימה ע"י משיח צדקנו, במהרה
בימינו.

63) ראה ספרי דברים בתחלתו. פס"ר פ' שבת ור"ח. יל"ש ישעי' רמז תקג.